

Segédlet az Előzetes rendelkezés egészségügyi ellátás visszautasításáról c. közokirat elkészítéséhez¹

Tudnivalók az Előzetes rendelkezés egészségügyi ellátás visszautasításáról (élő végrendelet) irat elkészítéséhez (Az 1997. évi CLIV. törvény és a 117/1998. (VI. 16.) Korm. rendelet alapján)

Az alábbi dokumentum az élő végrendelet fogalmának megismerésében, az irat tartalmának átgondolásában, a háziorvossal vagy kezelőorvossal való egyeztetés során nyújthat segítséget. A hivatalos közokirat készítése közjegyző segítségével történik, az irat formai jegyeit a 1991. évi XLI. törvény a közjegyzőkről szabályozza.

Mire szolgál az előzetes rendelkezés (élő végrendelet)?

Az 1997. évi CLIV. törvényben szabályozott, az egészségügyi ellátás visszautasítására vonatkozó előzetes rendelkezés, azaz élő végrendelet arra szolgál, hogy a baleset vagy betegség következtében egészségügyi ellátásba kerülő - cselekvőképtelen - beteg a kezelés során önrendelkezését megőrizhesse, a beavatkozások előzetes kívánságai szerint történhessenek meg. Az előzetes rendelkezés tartalmi elemeit a 117/1998. (VI. 16.) Korm. rendelet részletezi.

Kinek javasolt élő végrendeletet tenni?

A gyakorlati tapasztalatok alapján az egészségügyi önrendelkezés ilyen módon való biztosítására elsősorban a 70 év felettek és az életet is veszélyeztető állapotú krónikus betegek számára lehet szükség.

Miért éppen a 70 év felettek és a krónikus betegek számára?

A 70 év alatti egészséges emberek szervezete a legtöbb esetben még jól kompenzálja a súlyos, életveszélyes állapotokat, megfelelő kezelés biztosítása mellett a felépülés esélyei jók. A szervezetben lezajló természetes folyamatnak tekintjük azt, hogy az életkor növekedésével ill. krónikus betegség esetén az egészség hanyatlásával szervezetünk folyamatosan veszít a kompenzáló tartalékából, és így minden erőfeszítés ellenére is elérkezik az a pont, amikor valamely szerv elégtelensége következtében bekövetkezik a halál. Az orvostudomány ma már számos módszerrel rendelkezik a szervek leépülésének lassítására, de ezek sokszor invazív,

¹ Segédleteink készítése során legjobb szándékunk szerint igyekszünk követni az éppen hatályos törvényi és egyéb ide vonatkozó szabályozásokat, ismereteket, mégis előfordulhat, hogy a dokumentumban szereplő információk nem pontosan helytállóak. Ezért a jogi, egészségügyi vagy pénzügyi következményt maguk után vonó segédletek használata csak személyre szabás és egyéni szakmai felügyelet (orvos, ügyvéd, közjegyző, pénzügyi tanácsadó, stb.) mellett ajánlott, a használatból eredő károkért felelősséget nem vállalunk.

kellemtelenséggel, fájdalommal járó beavatkozások, amelyek a tartalékkal nem rendelkező szervezet számára a minőségi élet meghosszabbítását már nem tudják biztosítani.

Kivel beszéljük meg az előzetes rendelkezést (élő végrendeletet)?

Mivel ezek egy későbbi esetleges cselekvőképtelen állapotra vonatkozó kívánságok, ezért érdemes az élő végrendeletben megadott kívánságait házi- vagy kezelőorvosával egyeztetve pontosan kialakítani, és az így kialakított preferenciákat családtagjaival, ill. a megadott helyettes döntéshozóval részletesen megbeszélni. Ezzel megkönnyíti azok dolgát, akik az Ön cselekvőképtelensége esetén, az Ön egészségügyi ellátásáról dönteni jogosultak.

Milyen orvosi beavatkozásokra vonatkozóan kell nyilatkoznom?

Az 1. számú melléklet tartalmazza azoknak az orvosi beavatkozásoknak a körét, amelyekről érdemes nyilatkozni. A szándékok minél pontosabb megismerése érdekében érdemes minél több pontnál kiválasztani a megfelelő lehetőséget. Szándékaink szerint ez a melléklet folyamatosan frissül az élő végrendelet orvosi gyakorlatának megfelelően. Jelen frissítés a Semmelweis Egyetem (SE) Magatartástudományi Intézete, az SE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinikája, a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Alapellátási Intézete, a PTE Állam és Jogtudományi Kara Alkotmányjogi Tanszéke, a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület és a Társaság a Szabadságjogokért és az Életvégi Tervezés Alapítvány közös munkájának eredményeként jött létre.

Mit takar a helyettes döntéshozó elnevezés?

Helyettes döntéshozó a beteg által megnevezett olyan cselekvőképes személy, aki a beteg helyett gyakorolhatja a beleegyezés ill. visszautasítás jogát, és akit az orvos tájékoztatni köteles. Ha a beteg nem nevez meg (és nem zár ki) senkit helyettes döntéshozóként, akkor a 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően a döntésre jogosultak személye az alábbi sorrendben alakul: a beteg törvényes képviselője, ennek hiányában a beteggel egy háztartásban élő házastárs vagy élettárs, ennek hiányában gyermeke, szülője, testvére ill. nagyszülője, unokája.

Szükséges a rendelkezéshez pszichiátriai szakvélemény?

Az Alkotmánybíróság 2014. július 23-án hatályba lépő IV/2712/2012. számú határozata szerint a cselekvőképes személyeknek többé nem kell pszichiátriai szakvélemény ahhoz, hogy cselekvőképtelenségük esetére visszautasíthassanak beavatkozásokat.

Mire szolgál ez a segédlet?

Ez a segédlet a közjegyző által készített okiratot, annak intézését készítheti elő. Mind a nyilatkozó, mind a közjegyző számára megnyugtató, ha a nyilatkozó egy hozzáértő orvossal beszél át a nyilatkozat tartalmát, és így kéri az okirat elkészítését a közjegyzőtől. Ennek az orvossal történő beszélgetésnek a vázát adhatja ez a segédlet, illetve ha az orvosi konzultáció nem része a folyamatnak, akkor választási lehetőségekkel szolgálhat a nyilatkozó részére.

1. számú melléklet

ELŐZETES EGÉSZSÉGÜGYI RENDELKEZÉS CSELEKVŐKÉPTELENNÉ VÁLÁS ESETÉRE

az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 16. §-a és 22. §-a , valamint az egyes egészségügyi ellátások visszautasításának részletes szabályairól szóló 117/1998. (VI. 16.) Korm. rendelet Melléklete alapján

	egyes egészségügyi ellátások igénybevételéről, illetve elutasításáról
	helyettes döntéshozatalról

SZEMÉLYES ADATOK

Alulírott

Családi és utónév:
Születési családi és utónév:
Születési hely, idő:
Anyja neve:
Lakcím:
Személyi igazolvány szám:

mint egészségügyi ellátással összefüggésben nyilatkozatot tevő, betegségem, illetve balesetem esetén az alábbiak szerint járulok, illetve nem járulok hozzá egyes orvosi beavatkozásokhoz.

AZ ELŐZETES RENDELKEZÉS ÉRVÉNYSÉGE

Előzetes rendelkezésem a következő eset(ek)re vonatkozóan érvényes:

	Amennyiben végelgyengülesem miatti haldoklásom folyamata elháríthatatlanul és visszafordíthatatlanul megindult.
	Amennyiben gyógyíthatatlan, halálos kimenetelű betegség végső (terminális) stádiumába jutok, még abban az esetben is, ha halálom időpontja nem mondható meg előre.
	Amennyiben baleset vagy betegség (pl. daganat, stroke, gyulladás) miatti agykárosodás következtében elvesztettem a belátási- és döntési képességemet, valamint azt a képességemet, hogy másokkal kapcsolatba lépjek, és szakorvosi diagnózis azt állapítja meg, hogy ez az állapot visszafordíthatatlan.
	Amennyiben agyi leépüléssel járó betegségem (pl. Alzheimer-kór) olyan előrehaladott stádiumba jut, hogy emiatt nem vagyok képes önmagamot ellátni, például nem tudok önállóan táplálkozni, WC-re menni, mosakodni.

EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSOK IGÉNYBEVÉTELE, ILLETVE ELUTASÍTÁSA

Az előzetes rendelkezés érvényessége pontban meghatározott eset(ek)ben az egyes orvosi beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseim a következők

KARDIOPULMONÁLIS ÚJRAÉLESZTÉS (CPR)		hozzájárulok
		nem járulok hozzá

GÉPI LÉLEGEZTETÉS*		hozzájárulok
		nem járulok hozzá
		a már megkezdett gépi lélegeztetés leállítását kérem

* a 2. és a 3. válasz együttesen is megjelölhető

DIALÍZIS (MŰVESE KEZELÉS)*		hozzájárulok
		nem járulok hozzá
		a már megkezdett dialízis leállítását kérem

* a 2. és a 3. válasz együttesen is megjelölhető

MESTERSÉGES TÁPLÁLÁS		valamennyi formájához hozzájárulok
		hozzájárulok, kivéve a vénán keresztül történő (parenterális) táplálást
		hozzájárulok, kivéve a szondán keresztül történő (enterális) táplálást
		semmilyen formájához nem járulok hozzá

MESTERSÉGES FOLYADÉKPÓTLÁS (INFÚZIÓS KEZELÉS)		hozzájárulok, amennyiben az életemet meghosszabbítja
		hozzájárulok, de csak tüneteim enyhítése céljából
		nem járulok hozzá

MŰTÉTI BEAVATKOZÁSOK		hozzájárulok, amennyiben az életemet meghosszabbítja
		hozzájárulok, de csak tüneteim enyhítése céljából
		nem járulok hozzá

VÉR VAGY VÉRKÉSZÍTMÉNY ADÁSA		hozzájárok, amennyiben az életemet meghosszabbítja
		hozzájárok, de csak tüneteim enyhítése céljából
		nem járok hozzá

ANTIBIOTIKUMOS KEZELÉS		hozzájárok, amennyiben az életemet meghosszabbítja
		hozzájárok, de csak tüneteim enyhítése céljából
		nem járok hozzá

FÁJDALOM- CSILLAPÍTÁS		hozzájárok, beleértve bármely beavatkozást, amely fájdalmaimat csillapítja, akkor is, ha a tudatom tisztaságát befolyásolja
		hozzájárok, de kizárólag olyan módokon, amelyek mellett tiszta tudatom megtartható
		nem járok hozzá

Tudomásul veszem, hogy amennyiben ez ellen kifejezetten nem tiltakoztam, a tüneteim enyhítésére alkalmazott gyógyszerek a tudatom tisztaságát befolyásolhatják.

Tudomásul veszem azt is, hogy a tüneteim enyhítésére alkalmazott gyógyszerek nem kívánt mellékhatása lehet az, hogy életem megrövidül.

Tisztában vagyok azzal, hogy a fenti rendelkezésektől függetlenül a komfortkezelések, azaz a tüneteim enyhítésére szolgáló kezelések mindvégig megilletnek, kivéve, ha ezeket kifejezetten kizártam.

HELYETTES DÖNTÉSHOZÓ MEGNEVEZÉSE

Hozzájárulok, hogy cselekvőképtelenségem esetén

Családi és utónév:
Születési családi és utónév:
Születési hely, idő:
Anyja neve:
Lakcím:
Személyigazolvány száma:
Egyéb, azonosítást szolgáló adatok, amennyiben a személyes adatok köre hiányos:

mint helyettes döntéshozó helyettem

	az <i>Egészségügyi ellátások igénybevétele, illetve elutasítása</i> pontban fel nem sorolt további egészségügyi ellátásokról döntéseket hozzon.
	teljes körben gyakorolja az egészségügyi ellátással kapcsolatos döntések jogát.

KIZÁRÁS A BELEEGYEZÉS ÉS VISSZAUTASÍTÁS JOGÁNAK GYAKORLÁSÁBÓL

Nem járulok hozzá, hogy cselekvőképtelenségem esetén

Családi és utónév:
Születési családi és utónév:
Születési hely, idő:
Anyja neve:
Lakcím:
Személyigazolvány száma:
Hozzá tartozói kapcsolat:
Egyéb, azonosítást szolgáló adatok, amennyiben a személyes adatok köre hiányos:

helyettem az egészségügyi ellátással kapcsolatos döntéseket hozzon.

VAGY

Tekintettel arra, hogy helyettes döntéshozót jelöltem meg,

	nem járulok hozzá, hogy az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 16. § (2) bekezdésében megjelölt személyek gyakorolják a beleegyezés, illetve visszautasítás jogát.
	nem járulok hozzá, hogy az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 16. § (2) bekezdésében megjelölt személyek közül a helyettes döntéshozómon kívül más gyakorolja a beleegyezés, illetve visszautasítás jogát.

AZ ELŐZETES RENDELKEZÉS ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE

Előzetes rendelkezésem

	visszavonásig érvényes.
	annak közokiratba foglalásától számított évig érvényes.

